Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 43. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 24-го ЛЮТОГО 977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, FEBRUARY 24, 1977 No. 43. VOL. LXXXIV.

Вісконсинський університет в Мілвокі вводить навчання української мови

Мілвокі, Віск. (Е. Л.) — Завдяки старанням Віри Павляк в 1976 році перший раз в історії Вісконсинського стейтового університету в Мілвокі був зорганізований і затверджений курс навчання української мови, який продовжується і існує дальше вже другий рік. Тепер робляться приготування до третього курсу української мови в цьому університеті.

Навчання і виклади української мови веде професор Ірина Давні — родовита українка дуже милої вдачі, яка своєю точністю, знанням і педагогічним хистом сприяє існуванню тих курсів.

На першому курсі в 1976 році було 20 курсантів, а в цьому 1977 році на другому курсі української мови є 21 курсант-слухач. Всі курсанти одержують оцінки-кредити. Між курсантами є українці й родовиті американці.

Зорганізувала й вистарала дозвіл та затвердження тих курсів української мови при Вісконсинському університеті Віра Павляк, дочка визначних українських громадян Марії і Константина Павляків. Віра Павляк має 20 років і є студенткою в Мілвокі. Вона народилася в Мілвокі й, хоча не бачила України, завдяки її батькам вона є української патріоткою, вивчає українську музику — українських композиторів, виступає із музичними точками на українських національних святах, залюбки одягається в українську народну ношу і два роки усильно працювала в тому напрямі, щоби зорганізувати і залегалізувати курси навчання української мови при Стейтовому університеті в Мілвокі, що їй, першій, таки і пощастило. Голова Слов'янського Відділу і декан університету погодилися на прохання Віри Павляк та затвердили існування курсів навчання української мови.

Тепер на пропозицію Віри Павляк, яка є промотором і душею тих курсів української мови, організується Опікунчий Батьківсько-громадський Комітет, який буде мати за завдання допомагати поширенню та вдержанню тих курсів української мови при Стейтовому Вісконсинському університеті в Мілвокі.

Проф. Я. Розумний — голова славістичного відділу Манітобського університету

Вінніпег. — Славістичний Відділ Манітобського університету повідомляє, що Рада університету листом з 21-го січня 1977 року призначила проф. д-ра Ярослава Розумного головою Славістичного Відділу. Його каденція діючого голови Відділу кінчиться 30-го червня ц. р., а з днем 1-го липня 1977 року до 30-го червня 1980 року проф. Розумний перебирає функції голови.

Для підшукання голови Відділу з відходом проф. Ярослава Рудницького був покликаний деканом Гуманістичного факультету окремий комітет, який, розглянувши аплікації, що вплинули з різних університетів Канади й з-поза Канади, 9-го грудня 1976 року вибрав на голову Відділу проф. Розумного та запропонував його кандидатуру деканові факультету д-рові Д. Дж. МкКарті.

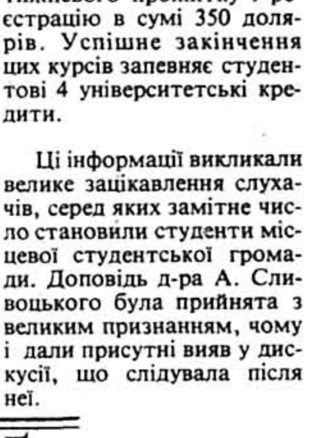
Проф. Розумний працює в Славістичному Відділі Манітобського університету від 1-го вересня 1964 року. Раніше він викладав на Лаврентійському університеті в Седбурі й на Вестерн Мічіген університеті в ЗСА. Славістичні студії закінчив на Оттавському університеті, де в 1968 році здобув ступінь доктора в ділянці слов'янських мов і літератур.

Студенти Балтімору мали Гарвардський вечір

Балтімор, Мд. (Л. С.) — Заходом Української Студентської Громади Балтімору відбувся тут, 19-го лютого ц. р., в залі „Самопомочі'' вечір, присвячений Центрові Українських Студій в Гарвардському Університеті. Вечором проводила студентка історії і містоголова місцевої студентської громади п-на Ліда Сушко. Головним доповідачем був запрошений д-р Андріян Сливоцький, який з питомим йому ентузіязмом зреферував діяльність „Українського Гарварду'' і ФКУ від 1968-го року та поінформував про щойно здобуті нові улегшені можливості для студентів взяти участь у цьогорічних літніх курсах україністики, де студенти оплачують лише кошти 4-тижневого прожитку і реєстрацію в сумі 350 долярів. Успішне закінчення цих курсів запевняє студентові 4 університетські кредити.

Ці інформації викликали велике зацікавлення слухачів, серед яких замітне число становили студенти місцевої студентської громади. Доповідь д-ра А. Сливоцького була прийнята з великим признанням, чому і дали присутні вияв у дискусії, що слідувала після неї.

Д-р Володимир Ґалан видужує після важкої операції

Д-р Володимир Ґалан

Філядельфія. — Д-р Володимир Ґалан, основоположник і довголітній президент ЗУАДК та Української Щадниці, член Екзекутиви УККА та провідний діяч багатьох інших установ, колишній довголітній головний контролер УНСоюзу та один з найвидатніших будівничих Американської України, перейшов з кінцем січня ц. р. важку операцію шлунка, перебував деякий час під інтенсивною опікою і тепер, повернувшись до свого дому, поступово приходить до повного здоров'я. В розмові телефоном д-р В. Ґалан з великою вдячністю згадує знамениту лікарську опіку над ним під час його недуги і операції д-ра Василя В. Саляка, як також його родинного лікаря д-ра Ярослава Яремовича та д-ра Романа Дикого. Після ще деякого часу реконвалесценції д-р Володимир Ґалан плянує повернутися до своїх щоденних професійних і громадських обов'язків і зайнять.

КАРТЕР ПРОПОНУЄ ЗБІЛЬШИТИ БЮДЖЕТ НА 19.4 БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

Вашінґтон. — У вівторок, 22-го лютого, президент Джіммі Картер представив Конґресові свої пропозиції щодо державного бюджету на фіскальний рік 1978, які передбачують, що видатки федерального уряду протягом того року будуть на 19.4 більйона долярів більші, ніж пропонував його попередник президент Джералд Форд, а державний дефіцит зросте до 57.7 більйона долярів. У своїм бюджетовім посланні до законодавців Президент твердив, що додаткові видатки потрібні, щоб стимулювати економіку країни допомогти біднішим прошаркам суспільства та встановити нові програми суспільної допомоги.

Відкидаючи ряд пропозицій бувшого президента Форда, президент Картер закликає Конґрес збільшити видатки на програми масового затруднення, на розбудову мешканевих домів, як рівнож на шкільництво, на опіку над здоров'ям і на поліпшення засобів масової транспортації. В той самий час він запропонував, щоб в загальному видатки на оборонні цілі виносили 120.3 більйона долярів, замість запропонованих Джералдом Фордом 123.1 більйона долярів, тобто, на 2.75 більйона дол. менше. Президент рівнож закликав законодавців збільшити фонди на розбудову різних джерел енерґії, але не нуклеарної.

У своїм посланні Президент твердить, що хоча у фіскальному році 1978 державний дефіцит буде дуже високий, бо становитиме 57.7 більйона долярів, то в поточному році дефіцит правдоподібно буде навіть вищий, бо виноситиме коло 68 більйонів долярів.

Між своїми програмами Президент запропонував встановити в коштах медичної опіки в усіх шпиталях країни, в коштах, які протягом останніх 10 років збільшилися втроє. Не подаючи подробиць про верхню межу, яка була б встановлена на підвишки в тих шпитальних коштах, Президент натякнув, що межа може становити 9 відсотків. Коментатори вважають, що ця пропозиція є передвісником крайової програми забезпечення здоров'я.

Бюджетові пропозиції президента Картера зосереджені довкруги його плянів відносно стимолювання економіки країни, які вже раніше оприлюднив Білий Дім, а саме, встановлення програм масового затруднення, зменшення податків для індивідуальних платників і корпорацій, податкові тощо.

Крім того Президент закликав Конґрес призначити 400 мільйони долярів на відновлення занедбаних частин міст, зокрема таких великих міст як Ню Йорк, Чікаґо, Філядельфія, Нюарк тощо. Він теж запропонував видати 186 мільйонів долярів на поліпшення медичної опіки для бідних дітей та збільшити видатки на допомогу фізично упосліджених.

Відкидаючи запропоновану президентом Фордом вимогу, щоб були збільшені на 1.3 більйона долярів податки Соціяльного Забезпечення, президент Картер запропонував реформу в програмі цього Забезпечення, яка повинна заощадити урядові коло800 мільйонів долярів. Він рівнож відкинув пропозицію щодо збільшення податків на програму Медикер, що повинно теж заощадити урядові поважну суму грошей.

Спікер Палати Репрезентантів, конґресмен Томас О'Ніл із Массачусетсу, заявив, що Конґрес „точно розгляне бюджетові пропозиції президента Картера'', додаючи, що схвалена законодавцями сума правдоподібно буде „майже такою, як запропонував Білий Дім.

ТУД в Ню йорку відбуло перші річні збори

Ню Йорк (амм) — Товариство Українських Домовласників (ТУД) відбуло тут в неділю 13-го лютого ц. р., після полудня, перші свої річні збори в приявності більше, як 50 відс. своїх членів.

ТУД, (Ukrainian Realty Association of New York), основане 11 січня 1976 р., як перше в українських поселеннях об'єднання домовласників. Треба зазначити, що всі члени, це промислові домовласники, цебто їхні доми мають кілька до кількадесяти помешкань (апартаментів), які члени винаймають другим особам.

Зі списка, розісланого Товариством разом з повідомленням про збори — довідуємося, що Т-во має в евіденції тільки в самому Мангеттені 95 домовласників зі 143 домами. З них 51 власники із 77 домами стали вже членами ТУД (54 від.). А все таки 44 власники зі 66 домами ходять ще осторонь. Серед цих, що отягаються, є 9 громадських установ місцевого значення з 12 домами. З наших церков покищо тільки православна церква на 82-ій вулиці, — вправді в Мангеттені, але поза український „давнтавн-ом'', стала членом.

На зборах була поставлена й живо дискутована справа, чи прийняти до ТУД домовласників з інших етнічних груп.

Останньо, коли ТУД, закуповуючи спільно оливу для огрівання для своїх членів, добився поважної знижки (до 10 від.), почали голоситися в члени особи іншої етнічної приналежности. Управа прийняла в члени цих, які доказали, що

(Закінчення на стор. 4-ій)

Зменшується фреквенція учнів в українських школах

Ню Йорк. — Бюлетень Шкільної Ради УККА „Рідна Школа" за січень 1977 інформує про затривожуючий стан початкового і середнього українського шкільництва. Згідно з офіційними даними Шкільної Ради, за роки 1975-1976 у школах українознавства було всього 3,500 учнів і 300 учителів. Подібна статистика українського шкільництва і при парафіях УАПЦ, бо коли там у 1969 році було 30 шкіл (в тому кільканадцять гуртків вивчання української мови) і 1,260 учнів, то в 1976 році є тільки 10 шкіл і 12 гуртків та всього 893 учні.

Не краще представляється справа і в українському цілоденному католицькому шкільництві. На підставі офіційних даних обраховано, що число української молоді, яка навчається у парафіяльних і приватних школах — середніх школах і коледжах, зменшується з кожним роком, а навчання релігії і українознавчих предметів у всіх родах українських католицьких шкіл отримує 10,091 української молоді, що є на 4,500 менше, як було в 1971 і 1972 роках. Коли пригадати статистику з 1967 року, то в тому часі на приблизно 1.5 мільйона українців у всіх українських школах у ЗСА навчалось близько 25,000 української молоді.

ТРУДО ПЕРЕДБАЧАЄ КОНСТИТУЦІЙНІ ЗМІНИ ДЛЯ ЗАПЕВНЕННЯ ЄДНОСТИ КАНАДИ

Прем'єр Трудо

Вашінгтон. — Промовляючи у вівторок, 22-го лютого, на спільній сесії обох Палат Конгресу ЗСА, канадський прем'єр-міністер П'єр Елліот Трудо, який прибув до Вашінгтону на дводенну офіційну візиту, заявив, що передбачує, що Канада залишиться „об'єднаною державою'', але правдоподібно треба буде ввести конституційні зміни, які задовольнили б французькомовних мешканців провінції Квебек, серед яких існує рух за проголошення самостійности Квебеку.

Американські законодавці привітали цю заяву Трудо бурхливими оплесками, як і рівнож гучно реагували на його слова, що „американсько-канадський союз є непоручно міцним''.

Трудо сказав, що сепаратистський рух в Квебеку охоплює тільки малу частину населення тієї провінції, але признав, що багато французькомовних громадян Канади не є вдоволені їхнім статусом, і тому треба ввести конституційні зміни, які запевнили б більшу автономію для Квебеку.

Він рівнож заявив, що Канада та інші держави мусять брати приклад від ЗСА щодо заходів, які збільшують можливості громадян поліпшити спосіб і рівень життя. Хоча в Канаді пощастило встановити „плюралістичне суспільство'' і запевнити свободу дії для громадян різних національних походжень і різних віровизнань, то покищо не всі громадяни і не всі частини Канади мають такі самі можливості поліпшити свій рівень життя. Це повинно бути метою його і всіх наступних урядів Канади, — сказав прем'єр Трудо.

У вівторок прем'єр Трудо продовжував свої наради з президентом Джіммі Картером відносно різних канадсько-американських відносин, а також обговорювали ряд питань в справі міжнародної ситуації, між ними потребу, щоб ЗСА, Канада та інші держави Заходу робили натиск на Москву, щоб додержувалася Гельсінкської Декляраціі, зокрема виконувала ті постанови, які відносяться пошанування людських прав.

ПРЕДСТАВНИКИ ЕТНІЧНИХ ГРУП МАЛИ ЗУСТРІЧ З МІНІСТРОМ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ КАНАДИ

Торонто, Канада (Остап Сокольський) — „Ваш уряд хотів би з першої руки почути, що турбує наших канадських громадян", — такими словами розпочав міністер закордонних справ Канади, Дон Джемісон, свою зустріч до спеціяльно запрошених на обід-конференцію в Роял Йорк готелі в Торонті провідних осіб етнічних груп, які походять із тепер окупованих комуністами земель. Зустріч відбулася 16-го лютого 1977 р. Присутні були: Ільмар Гайнсу, — генеральний консул Естонії, Т. Кронбертс — президент лотишського національного Об'єднання в Канаді, Й. Р. Сіманавіцюс — президент Литовського-Канадського Комітету, д-р Джордж Нажь — президент Канадсько-Мадярської Федерації в Канаді, В. Ґетлер — президент Польсько-Канадського Конґресу, Остап Сокольський - голова Торонтонського Відділу Комітету Українців Канади, Т. Корк — генеральний секретар Чехо-Словацького Національного Об'єднання в Канаді, та від жидів — Давид Саток — президент Канадського Жидівського Конґресу, Олександер Епштайн — визначний жидівський діяч, та Дейвід Ротенберґ, бувший алдерман, контролер і кандидат на мейора міста Торонта.

З уряду виступали крім міністра Дон Джемісона новоназначений сенатор українського роду Іван Івасів, ліберальний посол з Дон Валей Роберт Каплан, персональний асистент міністра Дерек Барней і представник відділу мультикультуризму - українець Орест Кригляк.

Вже довший час старалися представники згаданих етнічних груп відбути таку зустріч з міністром закордонних справ Канади, щоб поінформувати його та канадський уряд про справи, які турбують наших співгромадян, а особливо про політичне і релігійне переслідування та арешти в комуністами окупованих країнах. Цим разом заходи такої зустрічі були зроблені з боку канадського уряду і це дає надію, що уряд Канади візьме до уваги і таки думає прислуховуватися до голосів своїх громадян, які його вибрали.

(Закінчення на стор. 4-ій)

Один день у совєтській телевізії

У київській „Молоді України'' подано тижневу програму українського телебачення. І ось, що можуть побачити власники телевізорів, наприклад, у середу 9-го лютого: 10:00 — Документальні фільми „Робоче місце — небо'', „Нафта Ширвана'', „Автопоїзди Семена Ушмундіна'', „Прості секрети села Орловське''. 11.00 — Новини. 11.15 — фільм-концерт „Наспіви російської сторони''. 11.40 — Шкільний екран. Основи Радянської держави і права для учнів 10-ої кляси. Соціялістична законність і охорона прав громадянина СССР''. 16.35 — „Щоденник соціялістичного змагання''. Львівське виробниче об'єднання „Кінескоп''. 16. 50 — „На шкільних широтах''. 17.20 — Кіножурнал для дітей „Хочу все знати!''. 17.30 — „Наука — виробництву''. Дніпропетровський інститут геотехнічної механіки. 18.00 — К. т. „Палітра''. По залях київського музею російського образотворчого мистецтва. 18.30 — Для старшоклясників, „Репортер''. 19.00 — К. т. „Вісті''. 19.30 — „Монолог''. Народний артист УССР Ю. Мажуга. 21.30 — Симфонічний концерт. Соліст — О. Криса. 2045 — „Надобраніч, діти!'' 21.00 — „Час''. (М.). 22.40 — Новини. І чи це буде програма центрального телебачення, чи українського, або й програма на Київ і Київську область — однаково... унапрямлюють розвагу „радянського'' народу.

„ПОЕТИЧНІЙ СПАДЩИНІ В. СТУСА ЗАГРОЖУЄ ЗНИЩЕННЯ" — ЗАЯВЛЯЮТЬ ПОЛІТИЧНІ В'ЯЗНІ

Василь Стус
(скульптура)

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В січні 1977 року Василь Стус пішов на заслання, де він має перебути ще три роки. Арештований в січні 1972 року, засуджений Київським обласним судом у вересні 1972 року на п'ять років ув'язнення і три роки заслання. Своє ув'язнення він відбув у Мордовських таборах (ч. 17 і 19) і в Пермському (ВС 389/36).

В листопаді 1976 в його справі звернулися до Міжнародної Амнестії, ПЕН Клюбу і „людей доброї волі" відомі російські діячки в галузі оборони людських прав і політв'язнів — Мальва Ланда і Тетяна Ходорович.

Нижче подаємо повний текст їхнього звернення, разом з нотатками про перебування В. Стуса в Мордовських таборах ч. 17 і 19. Документ поширюється в самвидаві.

„Міжнародній Амнестії, ПЕН Клюбові, Людям доброї волі!

Василь Стус, журналіст, поет, засуджений на підставі обвинувачення в антирадянській агітації і пропаганді, находиться в ув'язненні від початку 1972 року. Протягом відбування свого покарання він був об'єктом багаторазових жорстоких кар і знущань. В останні місяці В. Стуса зокрема жорстоко переслідували. Вліті 1976 року у нього забрали всі його творчі надбання — власні вірші і переклади поезій, написані в часі перебування в концтаборі. Його офіційно повідомили (прочитали йому акт) про знищення цих творів (разом не менше як 600 поезій).

Строк ув'язнення В. Стуса кінчається на початку 1977 року. Далі, згідно з присудом, йому залишається ще три роки заслання. В. Стус — важко хворий.

Передаючи інформації про Василя Стуса — виступаючи на його оборону і на оборону його творчости — закликаємо активно підтримати нас, підняти голос на оборону В. Стуса, поширити інформації про нього, вимагати від радянського уряду звільнення В. Стуса, повернення йому його творів. В першу чергу ми звертаємося до його колег по перу — до письменників, поетів, журналістів. Залучуємо до цієї заяви подробиці про умови і життя В. Стуса в Мордовських таборах ч. 17 і 19.

23 листопада 1976 року.

Мальва Ланда,
Тетяна Ходорович"

В прилозі подається такі інформації про В. Стуса:

„Восени 1975 року В. Стуса возили до Києва (на „перевиховання"). В. той час він був у дуже поганому стані (в зв'язку з язвою шлунка). В. Стус не виявив бажання „перевиховатися", відмовився розмовляти з „катами КҐБ''. Його привезли назад до табору в Мордовії (ч. 17). Після наполегливих вимог і після важких шлункових кровотеч, йому зробили операцію в спеціяльній лікарні (для ув'язнених) в Ленінґраді (відомо, що політв'язнів у цю лікарню, яка вважається найкращою, не посилають).

В лютому 1976 року, два місяці після операції (вирізали ¾ шлунка) його позбавили призначеного йому на шість місяців дієтичного харчування. Це сталося після того, як В. Стус підтримав письмовою заявою вимогу П. Айрикяна перестати блокувати його листування (подібну заяву в справі Айрикяна склав С. Солдатов, за що його також переслідували).

Після операції Стус дістав дозвіл на позачергову посилку. Але, коли пачка надійшла до табору, адміністрація відіслала її назад, мовляв, Стус „відмовився від посилки"...

Табір ч. 7. Травень-чер-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Прокуратор СССР пробує виправдувати шикани проти Сахарова

Ню Йорк. — Щоденник „Ню Йорк Таймс'' у числі з 23-го лютого ц. р. помістив статтю заступника головного прокуратора СССР Сергея І. Гусєва, в якій він намагається виправдувати совєтські шикани проти академіка Андрея Сахарова, відкликаючись навіть на американські закони.

Ґусєв починає свою статтю з випадку вибуху бомби в московській підземці, від якої, як відомо, загинуло кілька осіб, а кільканадцять було ранених, та заяви Сахарова, що вибух міг бути провокацією органів КҐБ, які шукатимуть помсти над дисидентами. „Я закликав тоді Сахарова до бюра прокуратора, — пише Ґусєв, — і вияснив йому, що провокативні заяви, сперті на неправді, є карані законом на підставі 70-ої і 190-ої статті кримінального кодексу Російської Федерації''. Крім того, — заявив Ґусєв, — Сахарова перестерегли на письмі, щоб він перестав займатися фабрикацією неправди про Совєтський Союз і його соціяльну систему. Ґусєв жалується, що непоправний Сахаров не слухається прокуратури, бо розмови з ним на тему припинення його активности тривають вже приблизно від 1973 року. Для скріплення свого становища Ґусєв наводить відповідний параграф (2385) американського кодексу та цитує уступ зі статті 18-ої про зумисне проповідування насильного повалення уряду та каже, що така особа в ЗСА може бути покарана сумою до 20.000 долярів, або бути засудженою на 20 років ув'язнення. Проте, Ґусєв не наводить ані одного випадку, щоб Сахаров будь-коли і в будь-якій формі „проповідував насильне повалення'' совєтського уряду, бо Сахаров цього ніколи не робив, виступаючи завжди тільки проти беззаконня в Совєтському Союзі, а не проти законів. Ґусєв пише, що звернення Сахарова до публічної опінії Заходу та піддержка його діяльности західньою пресою і навіть офіційними урядовими чинниками, які намагаються поставити Сахарова в упривілейовану позицію, є „помилковою''. „Якщо Сахаров і його західні оборонці думають, що Совєтський Союз змінить свої основні принципи і свою юридичну систему, яка запевнює усім громадянам рівні права перед законом — вони глибоко помиляються'', — заявляє С. І. Ґусєв.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Картер і Москва

Лист президента Джіммі Картера до відомого оборонця людських прав в СССР, нобелівського лавреата і академіка Андрея Сахарова, викликав по цілому світі сенсацію не тільки тому, що це перший раз в історії президент ЗСА особисто відповів на звернення дисидента з іншої країни, але головним чином тому, що коментатори, політики та звичайні громадяни всіх країн ще раз переконалися, що президент Картер дійсно плянує наново ввести ,,принципи моралі'' у закордонну політику ЗСА.

Колишній державний секретар Генрі Кіссінджер, ,,попікшись'' на В'єтнамі, волів не видвигати питання порушування людських прав у Совєтському Союзі та інших комуністичних державах, твердячи, що публічна критика Москви за порушення цих прав може перешкодити в інших ділянках американсько-совєтських відносин, зокрема щодо підписання нового договору в справі обмеження стратегічної атомової зброї. Президент Картер і члени його уряду натомість твердять, що можна і треба виступати в обороні людських прав та в обороні ув'язнених в СССР дисидентів і не пов'язувати цієї справи з питанням обопільного роззброєння. Москва вже протестувала і напевно далі протестуватиме проти нібито вмішування ЗСА у ,,внутрішні справи'' Совєтського Союзу, але — як заявив минулої суботи д-р Збігнєв Бжезіньскі, головний дорадник Білого Дому для справ безпеки країни, — в той самий час, коли совєтський амбасадор Анатояій Добринін висловлював Державному департаментові ,,невдоволення'' совєтських властей з приводу листа Президента до Сахарова, то той самий Добринін і працівники совєтської амбасади продовжували переговорювати з американськими чинниками щодо обмеження зброєння, поліпшення торговельних зв'язків тощо.

Отже, президент Картер вирішив, що політика його уряду відносно СССР йтиме двома окремими шляхами. Старання в справі обопільного обмеження зброєнь мають на меті запевнити не тільки безпеку ЗСА, але рівнож запобігти знищенню цілого людства, що може статися на випадок нуклеарної війни. В той самий час виступи Президента і членів його уряду в обороні людських прав в СССР і в інших комуністичних, як теж некомуністичних державах мають на меті допомогти переслідуваним за їхні переконання.

Президент вже кілька разів заявляв, що він і його уряд ,,гостро і наполегливо'' виступатимуть в обороні людських прав по цілому світі, а в листі до Сахарова підкреслив, що ,,людські права є центральним зацікавленням моєї адміністрації''. Своїми виступами в обороні дисидентів і людських прав у Совєтському Союзі президент Картер заторкнув найбільш вразливий нерв Москви, бо в ніякій іншій країні не існує такий терор і таке порушування всіх прав, як в комуно-московській імперії. Тому Добринін, газета ,,Правда'' і совєтське пресове агентство ТАСС закидають, що заяви президента Картера і членів його уряду є нібито ,,вмішуванням у внутрішні справи'' СССР. Однак, цей закид правильно заперечили речники Білого Дому і Державного департаменту, вказуючи, що Совєтський Союз дуже часто коментує і займає становище до внутрішніх непорозумінь в Америці, наприклад: Москва в своїй пресі піддержувала комуністку Анджелу Дейвис під час судового процесу над нею, а генеральний секретар КПСС Леонід Брежнєв прийняв на авдієнції Ґаса Голла, голову Комуністичної партії ЗСА. Треба рівнож зазначити, що Москва безнастанно займає становище щодо внутрішньої політики військового уряду Чіле, як рівнож інших країн Заходу. В тих випадках совєтські власті не вважають, що коментарі в ,,Правді'', ,,Ізвєстіях'' є ,,вмішуванням у внутрішні справи'' Америки, Чіле та інших держав, і тому не мають жадного морального права називати виступи членів американського уряду в обороні людських прав в СССР ,,вмішуванням у внітрішні справи'' Совєтського Союзу.

Є всі вигляди на те, що зміна, яку ввів президент Картер у політику ЗСА відносно СССР, буде довготривалою та що в неї будуть введені нові елементи, якщо цього вимагатимуть обставини. Усе це створює нові і небувалі досі можливості для відповідного поширення та поглиблення нашої активности для допомоги нашому українському народові в його змаганнях і боротьбі за свої людські і національні права. Тільки від нас самих залежить.

ЛЮДОНЕНАВИСНИЦЬКА ІМПЕРІЯ

(1)

Українська Центральна Інформаційна Служба (УЦІС) одержала копію Заяви українського політв'язня Євгена Грицяка, яка тепер самвидавним способом поширюється в Україні. Заява говорить сама за себе, отже друкуємо її в українському оригіналі без буде-яких змін, переклавши тільки з російської на українську мову уривок з листа-протесту, адресованого до Центральдного Комітету КПСС з 1-го листопала 1961 р. Текст Заяви:

Голові Президії Верховної Ради СРСР Миколі Вікторовичу Підгорному. Грицяк Євген Степанович, житель села Устя, Снятинського району, Івано-Франківської області, Української РСР.

ЗАЯВА

Прошу дати мені і моїй сім'ї дозвіл на еміграцію із СРСР. Свою заяву пояснюю такими мотивами:

У 1949 році я був засуджений на 25 років позбавлення волі. У 1956 році я був звільнений Комісією Президії Верховної Ради СРСР. У 1959 році був арештований на підставі рішення Президії Верховної Ради СРСР. У 1964 був звільнений Верховним Судом СРСР.

Та звільнений я тільки від тюрми, а не від переслідувань та цькувань. Ось моє життя в Радянському Союзі після двох звільнень:

Якось у серпні 1958 року в газеті ,,Прикарпатська Правда'' — органі Івано-Франківського обкому компартії України та обласної Ради депутатів трудящих — була поміщена стаття, в якій розповідалося про хід будівництва палацу культури в селі Стецева. Оскільки тим будівництвом керував я, то газета назвала й мене. Та ще як назвала! Там я й інженер, і митець, і будувати мені не першина: до того я вже багато чого набудував у селі Рахни на Вінничині, за що до мене безперервним потоком надходять листи з подяками від трудящих...

Мені соромно було читати таку видуману похвалу. Бо який же я інженер? Я ніколи не вчивсч в інституті, а на той час навіть середньої освіти не мав. Проте газета твердила, що я інженер. А що я будував у селі Рахни? Абсолютно нічого. Там я був і вантажником, і коминярем, і малярем. На будівництві не працював, хіба що на одному будинкові помалював дах. Та, коли вірити газеті, я там будував і будував...

Не знаю, що саме спонукало редакцію такої відповідальної газети надрукувати таку безвідповідальну статтю. Також не знаю, чому вслід за згаданою статтею мене було повідомлено, що моя прописка анулюється через те, що я ніде не працюю...

Я був змушений виїхати здому. Знайшов роботу й прописався в місті Караганді, де 28 січня 1959 року був арештований за постановою Президії Верховної Ради СРСР. В постанові мовилося, що рішення Комісії Президії Верховної Ради СРСР від 27 серпня 1956 року, на підставі якого я був звільнений з ув'язнення, анулюється з огляду на тягар мого злочину. В такий спосіб знову набрав чинності мій вирок від 12 грудня 1949 року — 25 років ув'язнення...

Даремно я впродовж довгих років пановного ув'язнення вимагав, щоб мені пояснили, в чому саме полягає тягар мого злочину. Замість пояснення завжди отримував відповідь: засуджений правильно. Все стало зрозумілим тільки 6 жовтня 1964 року, коли я звільнився з ув'язнення на підставі рішення Військової Колегії Верховного Суду СРСР. В протоколі засідання Колегії зокрема мовиться (цитую з пам'яті виступ прокурора) ,,Його (тобто мене) звинувачували в тому, що він після звільнення в 1956 році ніде не працював, не припиняв антирадянської діяльности і створив у Вінницькій області Організацію Українських Націоналістів... Після ретельної перевірки вияснилося, що він навіть дуже добре працював, ніякої антирадянської діяльности не проводив, жодної організації не створював; також ніде не зауважено, щоб він висловлювався проти Радянської влади. Зауважено тільки те, що він був невдоволений з приводу того, що йому не дозволяють вдома жити''.

Коментарі до цього, мабуть, зайві. До того ж усе це вже далеко позаду. А попереду що?

Попереду газета ,,Прикарпатська Правда'' від 30 травня ц.р. із статтею І.Колодяжного ,,А в'язка-то гнила'', в якій автор злісно виступає проти мене та мого близького друга з часів ув'язнення — Авраама Шіфріна. У згаданій сатті я вже не інженер та митець, як колись, а куркульський син, дезертир і буржуазний націоналіст. Там зокрема мовиться: ,,Йому була надана можливість працею спокутувати провину. Дозволили продовжувати освіту. Саме там, у виправно трудовій колонії, він закінчив середню школу. Чим же відповідав на це? Систематично порушував встановлений режим, плів злісні наклепи на радянський лад''.

Я бачу, що Колодяжний добре обізнаний з моєю особовою справою, але чомусь ніяк не второпав, як він сам пише, де Рим, де Крим, а де попова груша. Для того, щоб поставити все на своє місце, попробую навести деякі координати.

(Продовження буде)

УКРАЇНСЬКА МОВА В ГАРВАРДІ

Від самого початку руху за створення осередку українських студій у Гарварді ясно було організаторам руху, що навчання української мови мусить бути невід'ємною частиною праці такого центру. Хоч частина українців в УССР через боягузтво, комплекс провінційної меншевартости, кар'єризм, підлабузництво ,,старшому братові'' і малодушність зреклася української мови (цього явища не можна пояснювати тільки натиском ,,воріженьків''), ця мова не стала мертвою: все ж таки видається нею близько трьох тисяч книжкових назв річно в самій УССР, не кажучи про сотні назв на еміграції. І ці книжки, видавані ,,гіршою'' мовою, приреченою на загибель згідно з доктриною про ,,злиття мов'', розходяться блискавично серед напівзросійщеного населення УССР. Фактом є також, що українською мовою пишуть і за неї заступаються в УССР найкращі, найінтелігентніші і найблагородніші одиниці, такі як Мороз, Світличний, Сверстюк, Чорновіл, Калинець, Марченко, Руденко. Поки ця мова має таких авторів і захисників, їй загибель не загрожує. І тому є сенс вивчати ,,другорядну'' українську мову в далекій Америці.

Тим то катедра української мови стала однією з трьох українських катедр, заснованих у Гарвардському університеті. Вона буде зайнята ординарним професором тоді, коли знайдеться гідний кандидат. Деякі видатні спеціялісти вже застарі на цю посаду, а молодші ще не доросли до чести. Але української мови вчать по черзі вже кілька років запрошувані тимчасові викладачі — п.Дика, п. Кардиналовська, д-р Горняткевич, доц. Лесів, п.Гольдфельд, д-р Струмінський. Деякі з них опрацювали власні підручники української мови. Один підручник, зладжений поза Гарвардом проф. Асею Гумецькою разом з магнетофонними плівками, плянується до видання у Гарвардській серії українських студій.

Але навчання мови не повинно бути єдиним завданням українського Гарварду в мовній ділянці. Гарвард повинен видавати також мовознавчу теоретичну і практичну літературу — серед останньої словники. Тільки Гарвард може забезпечити належний фаховий рівень і авторитетність різним словникарським починам української еміграції. Наприклад, є відомості про складання англійсько-українського словника однією особою у Філядельфії та нового правописного словника іншою людиною в Ню Йорку. Ці обидва словники повинні стати настільними книжками українців у Західньому світі. Вони відіграють свою ролю тільки тоді, коли будуть кращими від аналогічних видань в УССР, спотворених московізмами і хохлаччиною. Гарвард міг би взяти на себе редакційний нагляд і видання цих словників, але для цього потрібні значні суми грошей (включно з платнями додаткових співробітників). Від жертвенности української громади буде залежати, чи нарікання на московізацію української мови в УССР залишиться тільки безсилим перемелюванням слів, чи перетвориться в конкретну відповідь еміграції у формі словників справжньої, нефальшованої української мови.

Ще кілька прикладів.

Всі на еміграції присягаються харківським правописом, але ніхто його не знає, бо брошурка, видана в 1929 р. Народним комісаріятом освіти в Харкові, практично нікому недоступна. Замість видавати різні популярні обговорення цього правопису, треба було б нарешті звернутись до самого джерела — цебто перевидати його, а тоді наново вивчити і обдумати відповідні вдосконалення і доповнення. І це найкраще зробити в Гарварді.

Клясик нормалізаційної літератури про українську мову, Олена Курило ставила П.Куліша за взір як найкращого українського стиліста і знавця мови. І хоч заходами невеликої групи східняків ,,Уваги до сучасної української літературної мови'' Курилової перевидано на еміграції (правда, невеликими наслідками для жахливого жаргону більшости емігрантських видань), рекомендований нею Куліш далі лежить призабутий у припалих порохом старих книжках і часописах. Нема видання корпусу його творчости, нема монографії про його мову, нема словника його мови. Звичайно не можна сподіватися, що за еміграцію зроблять це ті, які не мають для Куліша інших слів окрім ,,реакційний слов'янофіл'', ,,поміщицько-буржуазний ліберал'', ,,антидемократ'', ,,клерикал'', ,,войовничий буржуазний націоналіст'' і т.п. Його відсутність в українській культурі на еміграції — це ганьба. ,,Народ, який не шанує свого минулого, не заслуговує свого майбутнього''. І тут вдячне поле діяльности для українського Гарварду.

Нема в УССР словника староукраїнської мови. Нема і не буде, бо в Києві і Львові плянують видання тільки середньоукраїнського словника під назвою ,,староукраїнський''. Староукраїнський матеріял зате залучено до недавно виданого в Москві (,,Словника російської мови XI—XУII ст''. Тут ізнов, замість голослівних вигуків обурення, потрібна біла б відповідь ділом: словник мови X—XIII ст., виданий українською еміграцією. Знов завдання для Гарварду, бо хто інший був би спроможний це зробити?

Але на це все треба того, що римляни називали ,,нервом речей'' або ,,нервом війни'', — треба грошей. Бідні не мають права існувати на цьому жорстокому світі. Якщо ми забідні на розвиток української мови й культури, тоді краще відразу покладімо їх у домовину і перестаньмо морочити собі та іншим голову. (,,Не тратьте, куме, сили, спускайтеся на дно'').

Покищо фінансове становище Українського наукового інституту Гарвардського університету таке, що важко говорити про якісь амбітні видавничі пляни. Покищо йдеться про голе проіснування УНІГУ. І тому з болем серця доводиться відкладати на неозначене майбутнє різні пропозиції ззовні щодо співробітництва, м.ін. у видаванні українських словників і закупівлі відповідного спорядження (наприклад, друкарсько-обчислювальної електронної машини).

Але українці — невиправні мрійники. Ще не мають чим заплатити за судно і екіпаж, а вже думають про плавбу в далекі моря. Та всякі здійснення починаються від мрій. Не здійсненими залишаються мрії тих, які тільки розраховують на інших. Стократ битий і не побитий український народ знає, що числити може тільки на власні сили. І тому можна надіятись, що й мрії українських мовників у Гарварді і навколо нього не залишаться марними.

Лінгвіст

Р.Іскрицький

ЦАРСТВО РОТШІЛЬДІВ

Основоположником могутнього фінансового дому Ротшільдів був Маєр Амшель (1743-1812) — основник франкфуртського банку. Свого часу, ще в Европі, вичитав я з газет, що прізвище ,,Ротшільд'' прийнялося з того, що Амшель мав на своєму банку червоний шильд. Його сини оснували великі банки: Джеймс у Парижі (який помер сто років тому), Натан у Лондоні, Соломон у Відні, Карло в Неаполі. Почасти вони мали великий вплив на державну політику.

У скороченні подаємо далі за паризьким місячником ,,L'Expansion'': В домі Ротшільдів, історичному символі династичного родинного капіталізму, нова ґенерація — сьома — взяла керму в свої руки й почала пристосовувати нову стратегію. Як досі, то є майже 60 потомків основника французького банку, Джеймса. Зміни відбуваються рівночасно в Парижі й Лондоні, головно щодо націоналізації фінансових і політичних оглядів. Ротшільди могли давно переіменувати свої банки в Корпорації, але того не зробили, бо, як заявив Ґю Ротшільд, вони не хочуть бути анонімною компанією, а хочуть зберегти прадідівську спадщину. Крім того, Ротшільди є найбільшими поодинокими акціонерами, а це додає компаніям довір'я. Історія не раз загрожувала Ротшільдам, інфляція погрожувала їм. Копальні нафти в Баку совєти знаціоналізували, ,,Paris-Lyons Mediterranee'' й залізниці знаціоналізував Популярний фронт французького прем'єра Леона Блюма. Коли, як здавалося розвалиться світ їх предка Джеймса, деякі з-поміж Ротшільдів звернули свою увагу на літературу, мистецтво, сільське господарство, допомогу прижидівським колоніям у Палестині, які опісля стали частиною ізраїльської держави. Кожна ґенерація Ротшільдів, — каже кореспондент, — старалася бути корисною не тільки тим, що давала позики державним урядам у давніших часах, але й тим, що тепер опікується мистецтвом.

Одначе, щоб конкурувати з сьогоднішньою економією, для цього потрібна агресивність, якої Ротшільди не мають, як впевняє кореспондент. Вкладання капіталу Ротшільдами є довгореченцеве, коли тим часом коливання ринку бувають занадто часто — світову валюту тяжко контролювати. Знижка доляра для однієї компанії, ціни якої на ринку були в долярах, а кошти у франках. Тому то в 1974 році стало необхідним здати половину Ротшільдової металевої компанії. ,,Le Nickel'' для ,,Petroles d' aguitance'' за 130 міл. дол. Це спричинилося до зміни Ротшільдської стратегії. Здоровий глузд показував, що треба бути по стороні переможця, — в цьому випадку по стороні доляра не тільки щодо продажу, але й щодо продукції. Тому всі Ротшільди звернули свій зір на Ню Йорк. Едмонд Ротшільд приїхав до Каліфорнії, а за ним й інші його кузини час від часу стали навідуватися туди, щоб нараджуватися в справі поширення свого бизнесу на ЗСА, який мусить бути розвинутий до максимум. Це підприємство має назву ,,Amsterdam Overseas Corp.'' і веде всякі банкові справи. Взагалі навіщо прикрашати европейські двори, коли доляровий меч загрожує невідкличним зруйнуванням майна старих европейських родів. Хоч Ротшільди багаті, вони дивляться з острахом на будуччину. Не зовсім так уложилися справи, як вони бажали. Як останні могікани особистого багатства безпомічно дивляться на соціялізацію Західньої Европи, відчуваючи малу різницю між марксизмом і соціял-демократією. В обох випадках нащадки Джеймса Ротшільда розуміють, що там не було б місця для них. Америка все ще буде останнім притулком для капіталізму.

Д-р В. Пасіка
Торонто

СТРАХ І ПОСТУП, ЧИ ,,ПОСТУП''?

(На марґінесі статті професора Янева: ,,Страх як мотор дії і поступу)

(2)

Льокомотив є мотором залізниці, він поборює тяжіння і опір-тертя повітря. Залізне полотно зменшує тертя поверхні землі. Крила літаків збільшують опір повітря в напрямі землі. Мотор двигає літак, поборює опір повітря в напрямі льоту. Двигуном руху є мотор. Навіть крила літаків не є двигуном літання.

Тварини реаґують на безпосередню дію самих явищ, або їх сиґналів. Мотором поступування людини є її освіта — ідея, комплекс ідей, створених мислю, які не є ограничені часом. Павлов після чверть сторіччя дослідів на тваринах сказав, що немає навіть поважної аналогії між експериментальними психоневротичними станами тварин, а психоневротичними станами людей.

В понятті нашої невидящої дівчини кінь був виразом брутальної сили, риба — найбільше нещаслива істота. В часі розмови виявилося, що мама остерігала її перед кіньми, і в часі жнив — перед нагруженими снопами возами, що їх тягли коні. ,,В іржанні коня стільки самопевности і безоглядної сили, що страх збирає,'' — сказала пацієнтка.

Її поняття коня складається з двох частин, з двох понять: одне вона навчилася від матері, а друге витворилося у неї на підставі власного досвіду, на підставі іржання коня, яке вона чула. Рибу, позбавлену голосу, характеризує так, як себе саму позбавлену зору, — як нещасну істоту. Її ставлення до довкілля не є простим відрухом, але випливає з аналізи явищ і предметів, яку вона переводить свою мислю при допомозі понять, які здобула власним досвідом і які вивчила від других, — у цім випадку від матері. В творенні понять відіграють ролю не тільки об'єктивні притаманності явищ і предметів, але і суб'єктивне сприймання, яке не завжди є згідне з прийманням і поняттям інших людей з цього самого довкілля. Чорний колір і баль — це приклад конфлікту суб'єктивности понять. Подібне явище існує часто в ділянці наукових теорій, політичних ідеологій, релігійних культів.

Суб'єктивність сприймання, інтерпретації, чи вислову не впливає на об'єктивність факту, явища чи предмету.

Я був свідком такого факту, який мав місце в Криниці, столиці Лемківщини: доктор Савчак мав довгу бороду. Одного разу він підійшов до знайомих, які сиділи в парку на лавці зі своїм 5-річним сином; привітався, вони попросили його сісти. Він сів. Хлопець дивився на нього, точніше на його бороду, а по хвилині каже: ,,Можна тебе погладити?'' ,,Можна'', — відповів д-р Савчак. Хлопчина простягнув руку і діткну бороду. Імлівіч взяв руку назад, на його обличчі промайнуло занепокоєння, але, глянувши на доктора, спитав спокійно: ,,ти не пес, не вгризеш мене?'' ,,Перед двома тижнями він погладив сусідського пса, а цей вкусив його'', — сказала мати з виразом оправдання. Людина з бородою була новим явищем для хлопця, яке він сприйняв зором. Запас його зорових понять, які він вспів зібрати в своєму короткому ще житті, не вистачав для аналізи і для вияснення цього явища. Бажання дослідження викликує дію другого аналізатора — руки, аналізатора дотику. Дотик рукою дає враження, яке він вже мав — враження шерсти, з яким було зумовлене почуття болю і пес. Постає страх, але тільки на мить. Поняття людини, яке він вже мав вироблене, бере перевагу, і він питає: ,,Ти не пес, не вгризеш? В дійсності, це було не тільки питання, але це був висновок, до якого він дійшов, аналізуючи переживання з минулого і теперішнє.

Prescott Lecky, який помер 1941 року, осудив бегавіористів, закидаючи їм, що вони уважають людину тільки за фізичний об'єкт; твердять, що всі прояви поведінки зводяться остаточно до понять фізики і хемії, а мисль і цілеспрямованість — то ілюзії.

Віктор Франкл — логотеравпет, основоположник ,,Третьої віденської школи психотерапії'' звертає увагу на наявність етичного чинника в духовости людини і на важну ролю, яку цей чинник виконує в її поведінці. Дисиденти потверджують це: їх стримління до правди, до справедливости сильніщі, ніж страх перед тортурами і смертю. ,,Людина може зберегти духову волю і незалежність думки навіть в страшних умовинах фізичного і духового катування.'' (В. Франкл).

Мікроорганізми — віруси та бактерії є здібні пристосуватися до довкілля: змінити форму, творити нові біохемічні сполуки, і в цей спосіб боротися проти шкідливих чинників. Вірусологи говорять, що коли ці шкідливі чинники усунути, мікроорганізми часто вертаються до первісної форми, до свого первісного стану.

Подібно і людський організм в горах, в атмосфері розрідженого кисню продукує більшу кількість еритрицитів (червоних тілець крови).

На нижчому рівні в цьому самому організмі кількість еритроцитів зменшується. Ця фізіологічна здібність діє тільки в певних границях, поза якими грозить смерть. Організм астронавтів не змінився на місяці, не пристосувався до умовин, які там існують. Астронавти на час свого побуту змінили найближче до себе довкілля на місяці, щоб забезпечити себе перед діями шкідливих чинників і задержати свій організм не зміненим, а тим самим охоронити себе від смерти.

Протягом віків і тисячоліть зайшли великі зміни в довкіллю людини: печера змінилася на хмарочос; людина не тільки ходить і їздить по поверхні землі, але літає в міжпланетних просторах. Одне слово — величезний поступ! Але чи дійсно поступ — розвій до ліпшого, гіднішого, достойнішого? чи це поступ зі знаком додатнім, чи від'ємним? Пресія страху, яка давить людство, не є мотором поступу, але сиґналізує, що людство опинилося під страшною загрозою — загрозою цілковитого знищення.

,,Що з того, що людський ум торжествує, здобуваючи одну за одною перемогу над природою, опановує для життя людини не тільки поверхню землі, але і її надра, глибину океанів і атмосферу; що ж з того, що для своїх найрізноматніших цілей переносить величезні кількости енергії з одного місця на друге; що ж з того, що переможено простір, щоб пересилати думки, слова і тому подібне, — коли рівночасно цей самий людський ум, керований якимись темними силами, що діють в ньому самому, спричинює сам собі незчисленні матеріяльні втрати і страждання, для яких немає слів, щоб їх описати''. До такого висновку дійшов Павлов. Він помер 1936 року, не знав Другої світової війни. Що сказав би він тепер?

Студії довкілля вимагають у першій мірі відповіді на питання, хто доконав цих змін? Хто є їх творцем? Безперечно, що відповідь може бути тільки одна: Людина!

Цим — самим досліджування довкілля мусить починатися від студій над людиною — студій динамізмів, які діють в її психіці. ,,Екзистенціяльне вакуум — брак цілі, безнадійність є причиною траґедії сучасної людини'', — пише Віктор Франкл.

У цій ,,порожнечі існування'' розвинулися темні сили, на які вже вказав вказівним пальцем Павлов. Нині немає сумніву, що це фальшиві ,,наукові'' теорії, які придавили духовість, зредукували людину до стану тварини. Жадоба наживи і змислової насолоди — вульґарний гедонізм — є мотором ,,поступу'' і діє з такою силою, якої не може задержати навіть панічний страх, про який алярмує інтуїція цілого людства.

Вірусологи пишуть, що віруси і в найліпших умовинах, на найдобірніших культурах, на яких вони добре розвиваються і розмножуються, коли дійдуть до певного ступеня розмножування, починають масово гинути. Причиною такого явища є отруєння продуктами їх власного обміну речовин є самоотруєння. Жадна сила, навіть перенесення в нове, свіже і чисте середовище, не може здержати їх гибелі.

Багато говоримо й пишемо на тему знищення довкілля продуктами індустрії: занечищення землі, води, світу тваринного і рослинного. Людина створила індустрію своїм умом, а тим самим спричинила ці шкоди. Не говориться нічого про знищення ума, про ці ,,темні сили, які діють в ньому самому''. Невже ж людство дійшло до такої стадії фізичного і духового самотруєння, якому нічого не може протиставитися?

(Кінець.)

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
ОКРУГИ БАЛТІМОР, ВАШІНГТОН
і РІЧМОНД, Ва.

повідомляє, що

в неділю, 6-го березня 1977, год. 1-ій по пол.
в приміщенні дому „Самопомочі"

при 239 Савт Бродвей у Балтіморі

відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

До участи в зборах запрошується всіх відділових урядовців і конвенційних делегатів Відділів з таких місцевостей:

Річмонд — 34, Вашінгтон — 15, Балтімор — 148, 320 і 337, Куртіс Бей — 55, 81 і 290, Берлін — 260.

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Звіти з діяльности Окружної Управи.
2. Вибори Окружної Управи.
3. Доповідь головного організатора УНС СТЕПАНА ГАВРИША.
4. Плян праці на 1977 рік.

У ЗБОРАХ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:
СТЕПАН ГАВРИШ, *головний організатор УНС*
Д-р МИРОН КУРОПАСЬ, *головний радний УНС*
ЕВГЕН ІВАНЦІВ, *головний радний УНС*

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Теодор Хай, *голова* — Іван Малко, *касир* — Остап Зинюк, *секретар*

28-ий Відділ СУА в Ірвінгтоні, Н. Дж.

влаштовує

РОЗВАГОВО-ВЕСЕЛИЙ ВЕЧІР

в неділю, 27 лютого 1977, год. 4 по пол.
в Українському Народному Домі

140 Prospect Ave., IRVINGTON, N. J.

В ПРОГРАМІ:
МУЗИКА, НАСТРОЄВІ ПІСНІ, ТАНКИ, ЖИВЕ СЛОВО.

Участь беруть: Д. Каранович, І. Кононів, Н. Лазірко, Квартет „Калина", О. і П. Семенюки, Р. Венке, О.Головацький, В. Осередчук, Л. Гусак уч. Г. Клим, СУМА.

Муз. супровід д-р Б. Базаля.
Програму ведуть: В. Калин - С. Магмет
Вступ $3.50.

Запрошуємо все Громадянство до участи в імпрезі.

Т-ВО ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ УКЦЕРКВИ
ВІДДІЛ в ОЗОН ПАРКУ, Н. Й.

повідомляє, що

в неділю, 27-го лютого 1977 року

відбудеться

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ
в честь Їх Блаженства
ПАТРІЯРХА ЙОСИФА
у 85-річчя уродин.

в ЦЕРКОВНІЙ ЗАЛІ при 87 вул. і 97 аве., в ОЗОН ПАРКУ

О год. 3-ій по пол. — **МОЛЕБЕНЬ**
Зараз по Молебні — **АКАДЕМІЯ**

Святочну доповідь виголосить Д-р РОМАН ОСІНЧУК

Проситься про численну участь.

ЗА УПРАВУ:
Роман Крупка, *гол.* — Мгр Василь Захарчук, *секр.*

УСВТ „ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ", НЮАРК, Н. Дж.

ПОВІДОМЛЕННЯ

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ТОВАРИСТВА

відбудуться

в неділю, 27 лютого 1977, о год. 2:30 по пол.
у власному домі

при 680 Sanford Ave., в Нюарку, Н. Дж.

ВСІ ЧЛЕНИ Т-ВА ЗОБОВ'ЯЗАНІ ВЗЯТИ УЧАСТЬ!

Управа УСВТ „Чорноморська Січ"

ОБ'ЄДНАННЯ МИСТЦІВ УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ — UKRAINIAN ARTISTS ASSOCIATION IN USA

Маємо честь запросити Вас на відкриття

РЕТРОСПЕКТИВНОЇ ВИСТАВИ КАРТИН

ВАСИЛЯ ПАНЧАКА

Члена — Сеніора
Об'єднання Мистців Українців в Америці,
що відбудеться
у НЕДІЛЮ, 27-го ЛЮТОГО 1977 року
в год. 1-ій по пол. у залі будинку
УКРАЇНСЬКОГО СПОРТОВОГО КЛЮБУ
при 122 ДРУГА ЕВЕНЮ у Нью Йорку

Виставка триватиме до 13-го березня ц. р., включно, і буде відкрита в будні від год. 4-ої до 8-ої веч. та в суботи і неділі від год. 1-ої до 8-ої вечора.

Управа
Об'єднання Українських Мистців в Америці

ПОЕТИЧНІЙ СПАДЩИНІ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

вень 1976. Самопочуття В. Стуса — дуже погане. Начальство запропонувало йому лягти в лікарню, однак без книжок. Заборонили також посилати додому вірші. В таких умовах Стус відмовився від лікарні, мовляв, хоч буду працювати, зате буду разом з товаришами, буду читати, писати вірші. Але йому брутально наложили ручні кайдани і насильно відвезли до лікарні. „Операцію" накладання кайданів перевело п'ять осіб: один накладав кайдани, інші тримали Стуса, при чому йому умисне так міцно здавили руки, що пізніше вони його боліли майже три місяці.

Вернувшись до табору, В. Стус написав скаргу прокуророві про цю брутальну поведінку.

Після повернення з лікарні Стусові офіційно заявили, що всі його вірші (не менше як 300) сконфісковано і знищено.

В червні 1976 року при ліквідації табору ч. 17 у Стуса забрали ще 300 поезій (переклади з Ґете, Рільке, Кіплінґа)...

Стусові пред'явили (чи прочитали) акт про знищення всіх його віршів — не менше 600 (чи 800) поезій — творчість усіх років його таборового життя... Тільки від цього одного можна дістати гіпертонію...

З табору ч. 17 Стуса перевели до табору ч. 19. Тут його кожного дня обшукували, роздягали до нага, заставляли присідати...

Стус на знак протесту перестав ставати в ряд при перекличці. За це його, важко хворого, запроторили на 14 діб до карцеру.

Товариші — співтаборовики, занепокоєні його життям, писали заяви прокуророві, зверталися до представників КҐБ, відповідальних за табір з проханням скасувати Стусові карцер... Позитивної відповіді не одержали. Вони робили також заходи перед начальством табору, щоб, якщо не можна скасувати карцер (ШІЗО) то бодай враховуючи, що Стус перейшов операцію, не позбавляти його необхідного для нього харчування. Просили хоч видати йому постіль(!). Хоч трохи поліпшити харчування, (не тримати його на карцерній пайці). На всі ці заходи — була відмовна відповідь. Тоді на знак протесту Солдатов, Пенсон, Хейвіц і Юзкевич проголосили часткову голодівку (відмовилися від гарячої страви). Ця голодівка тривала чотири дні.

4 серпня 1976 року В. Стус у дуже важкому стані (після операції, яку перейшов взимі і після двох тижнів карцеру, з якого вийшов 2 липня) був примушений проголосити голодівку. Його вимоги: 1. Повернути забрані в нього під час останніх обшуків, написані в таборі, вірші - не менше 300 поем — творів В. Стуса і не менше 300 поем — перекладів віршів Ґете, Рільке, Кіплінґа й ін., переложених Стусом. 2. Дати йому можливість творчо працювати (Стус пише вірші, під сучасну пору перекладає Рільке). 3. Анулювати обмеження листування (кореспонденція на ім'я Стуса затримують, не віддають йому; конфіскують листи, висилані ним).

На знак солідарности з Стусом голодували 4 серпня вірменин Маркасян і росіянин Солдатов.

Політв'язні 19-ої зони просять передати англійському ПЕН Клюбові: Поетичній спадщині українського поета В. Стуса загрожує знищення. У нього за весь час перебування в таборі періодично відбирали написані ним вірші; вліті 1976 року відібрали і зачитали акти про знищення всіх його творів — оригінальні вірші і переклади. Останньо він працює над перекладами віршів Рільке. Політв'язні 19-ої зони просять ПЕН Клюб виступити в обороні В. Стуса і його творчости, а також робити заходи перед урядом СРСР. Строк ув'язнення В. Стуса кінчається при кінці 1976 на початку 1977 року.

Федеральна Кредитова Кооператива
„Самопоміч" в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Повідомляємо усіх наших Членів, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

нашої Кредитової Кооперативи

відбудуться

в неділю, 27 лютого 1977, год. 3-тя по пол.

ЗІ ЗВИЧАЙНИМ ПОРЯДКОМ НАРАД

в Українському Народному Домі

при 90-96 Fleet Street, Jersey City, N.J.

ДИРЕКЦІЯ

ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ
БАСЕЙНУ ТВЕРДОГО ВУГІЛЛЯ!

В неділю, 6 березня 1977, год. 3-тя по пол.
в St. Michael's Club Hall

Route 122, Frackville, Pa.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
Окружного Комітету Відділів УНС

в яких повинні взяти участь Урядовці, Конвенційні Делегати та Представники наступних Відділів УНСоюзу:

Бервик 164, 333	Мек Аду 7
Централія 90	Майнерсвил 78, 265
Колдейл 201	Мт. Кармел 2
Фреквил 242, 382	Нортгумберленд 357
Фріленд 429	Шамокін 1
Гезлетон 85	Шенандоаг 98
Магоней Ситі 305	Ст. Клер 9, 31, 228
Магоней Плейн 365	

В ПРОГРАМІ:

1. Звіти Окружної Управи і дискусія;
2. Вибір Окружної Управи і Контрольної Комісії;
3. Приняття пляну праці Округи на 1977 р.

У зборах візьме участь
ЙОСИП ЛИСОГІР, *головний предсідник УНС*

До участи в зборах запрошені також всі Члени УНСоюзу і загал Українського Громадянства околиці.

Т. Бутрей, *Голова* — М. Гентош, *почесний голова* — Г. Словік, *секретар*

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНС
у ВІЛКС БЕРРІ, Па.

повідімляє, що

в суботу, 5 березня 1977, год. 5-та вечора
в залі УКЦеркви св. Петра і Павла

при 631 Н. Рівер Ст., у ВІЛКС БЕРРІ, Па.
відбудуться

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОКРУГИ

ПОРЯДОК НАРАД:

1. Відкриття;
2. Вибір Президії Зборів;
3. Відчитання протоколу з попередніх зборів;
4. Звіти Управи;
5. Звіт Контрольної Комісії;
6. Дискусія над звітами та уділення абсолюторії уступаючій Управі;
7. Слого головного організатора УНС СТЕПАНА ГАВРИША.
8. Вибір Управи та Контрольної Комісії і плян праці на 1977 р.
9. Закриття Зборів.

У Зборах повинні взяти участь Відділові урядовці, Конвенційні делегати та члени з родинами наступних Відділів:

Нентікок — 29, 319, Бреслав — 30, Вілкс Бері — 99, 223, 278, 282, Едвардсвил — 169, Сейр — 236.

У Зборах візьме участь —
головний організатор УНС СТЕПАН ГАВРИШ

До участи в зборах запрошується членство і все українське громадянство.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:
Роман Дяків, *голова* — Катерина Лукач, *касир* — Василь Стефурин, *секретар*

Ділимося сумною вісткою
з Родиною, Знайомими і Односельчанами,
що дня 21-го лютого 1977 р., несподівано, відійшла у Вічність,
наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

МАТИЛЬДА ПАЛЬКО

нар. 16 січня 1904 р. в Долині, пов. Стрий,
а проживала в селі Вижлові.

Похороном занимається похоронне заведення Насевичів при 109 E. Tabor Rd., у Філядельфії, Па.

ПАРАСТАС у п'ятницю, 25 лютого 1977 р. о год. 9-ій веч.

ПОХОРОН у суботу, 26 лютого 1977 р. о год. 8:30 ранку з похоронного заведення до церкви св. Йосафата, а відтак на український цвинтар на Факс Чейс.

В глибокому смутку:
дочка і зять — ІВАННА і ВОЛОДИМИР ІВАСЬКІВ
внуки — ОРЕСТ з дружиною ІРЕНОЮ і МИРОН
сестра — КАРОЛИНА ҐРОФ В Portland, Oregon
свати — ТЕКЛЯ і ГІЛЯРІЙ ІВАСЬКІВ
та ближча і дальша Рідня в Америці і Україні

В ПЕРШУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого та Незабутнього ЧЛЕНА-СОЛІСТА

бл. п.
Мгра ОСИПА СТЕЦУРИ

буде відправлена

ПАНАХИДА
в неділю, 27 лютого 1977, год. 12:30 по пол.
в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Проситься взяти ласкаву участь та пом'янути Покійного у своїх молитвах.

Співатимуть злучені хори — Хор ім. Митр. А. Шептицького, Хор св. Юра та Хор „Думка" під дир. п. ІВАНА ХОМИНА.

Хор ім. Митр. А. Шептицького

Повідомляємо Родину і Приятелів, що
ЗІ СОРОКОВИМ ДНЕМ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

бл. п.
Інж. АНДРІЯ ЧАПЕЛЬСЬКОГО

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в понеділок, 28-го лютого 1977 року в церкві св. Юра в Ню Йорку, о годині 7:20 ранку;
дня 28 лютого 1977 р. в церкві Царя Христа у Філядельфії, о год. 7-ій ранку.

Про молитви в намірениі Покійного просить горем прибита —
ДРУЖИНА і РОДИНА

Складаємо сердечну подяку Всім, які зложили пожертви замість квітів на могилу Покійного, на Служби Божі, церкву св. Юра в Ню Йорку і семінаристів в Бразилії.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСоюзу!

УПРАВА ФУНДАЦІЇ
УКРАЇНСЬКОЇ ВІЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК у США
з великим смутком повідомляє,
що 18-го лютого 1977 року упокоїлась

МАРІЯ ЛЕВАНІСОВА

Член Фундації Академії.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Друзям Покійної висловлюємо щирі співчуття.

Замість квітів на могилу мого незабутнього Приятеля

св. п. інж. Андрія Чапельського

складаю 50.00 долярів
на студії потребуючим семінаристам в Бразилії.

Родині Покійного найщиріші співчуття.

Д-р Володимир МАРТИНЕЦЬ з Дружиною.

ПОДЯКА

Висловлюємо оцим нашу щиросердечну подяку всім людям доброї волі й щирого серця, які в часі короткої недуги піддержали на дусі бл. п. Покійну та Її Родину й які численно провадили Її у Вічність.

бл. п.
МАРІЯ ПРОЦИК
з дому СТОЙКЕВИЧ

наша Дорога ДРУЖИНА, МАМА й БАБУНЯ,
відійшла в Бозі на вічний спокій
18-го січня 1977 р. у Філядельфії, Па.

Щиро дякуємо Преосвященнішому Владиці Кир Василеві за відправлення Заупокійної Св. Служби Божої в дні похоронів. Всечеснішому о. монс. Р. Москалеві й Всечеснішому о. парохові Л. Любинському щиросердечно дякуємо за духову опіку в часі недуги бл. п. Покійної, за відправи жалобних похоронних Служб та за чутливі слова прощання і співчуття Родині.

Вельмишановним Паням І. Мамчин (43-ій Відділ СУА) і О. Чубатій (Сестрицтво св. Анни) та Панові д-рові Ю. Колтунові (Т-во за Патріярхат) ми глибоко вдячні за слова співчуття та за прощальні промови, що в них вони відмітили заслуги Покійної в громадській й церковній праці.

Наша особлива подяка пластункам сеніоркам членкам куреня УПС „Чортополохи" та паням: М. Бачинській, Х. Ганас, М. Головінській, М. Кондрат і А. Жилавій за їхню поміч у часі нашого смутку та за приготування поминок-тризни. Панові інж. М. Галіву наше щире спасибі за зворушливі слова на тризні.

Висловлюємо нашу глибоку вдячність д-рові В. Салякові і д-рові Я. Яримовичеві за дбайливу лікарську опіку в часі недуги бл. п. Покійної.

Панству Насевичам, власникам похоронного заведення, дякуємо за совісне полагодження всіх похоронних обрядів.

Всім Приятелям бл. п. Марії, Знайомим та всім Громадянам і Громадянкам Філядельфії і околиці, що численно взяли участь в похоронах, що жертвували ласкаво на Св. Служби Божі за упокій душі бл. п. Покійної — наше щире спасибі.

Дякуємо Усім, що висловили нашій Родині співчуття в днях нашого горя. Управі Зборівського Комітету з Канади й п-ству В. і Б. Тимкевичам дякуємо за квіти.

Щирим українським Спасибі! Хочемо висловити нашу вдячність Усім, що зложили свої пожертви на добродійні цілі в пам'ять бл. п. Марії.

У наших молитвах прохаємо Всевишнього, щоб нагородив всіх Вас, наші Дорогі Приятелі і Знайомі своїми обильними ласками за Ваші співчуття, піддержку й поміч у важких хвилинах нашого смутку.

Муж МИКОЛА з Родиною.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

бл. п. МАРІЇ ПРОЦИК

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

у таких храмах:

- СВ. АРХИСТРАТИГА МИХАЇЛА у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, СУБОТА, 26 ЛЮТОГО, 10 год. рано;
- СВ. МИХАЇЛА в ЙОНКЕРС, СУБОТА, 26 ЛЮТОГО, 7 год. рано;
- ТАНДЕРБЕЙ в КАНАДІ, СУБОТА, 26 ЛЮТОГО, 7 год. рано;
- ХРИСТА ЦАРЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, НЕДІЛЯ, 27 ЛЮТОГО, 12 год. дня;
- СВ. АНДРЕЯ у ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, НЕДІЛЯ, 27 ЛЮТОГО, 12 год. дня;
- СВ. МИКОЛАЯ у ЧІКАГО, СУБОТА, 26 ЛЮТОГО, 8:30 год. рано;
- СОБОР СВ. СОФІЇ у РИМІ, НЕДІЛЯ, 27 ЛЮТОГО.

Замість квітів на могилу бл. п. МАРІЇ ПРОЦИК зложено на:

Патріярший Фонд	$360.00
Будівельний Фонд св. Архистратига Михаїла у Філядельфії, Па.	$220.00

У глибокому смутку повідомляю Рідню і Приятелів, що 20-го лютого 1977 року, з Волі Всевишнього, несподівано, відійшов у Вічність, на 56-му році життя, наш Дорогий ЧОЛОВІК, БАТЬКО, СИН і БРАТ

бл. п.
ВАСИЛЬ СТОЛЯР

нар. в с. Недільна, пов. Самбір, Зах. Україна.

ПАРАСТАС і ПАНАХИДА були відслужені у вівторок, 22 лютого, о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Насевича при 109 E. Tabor Rd. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в середу, 23-го лютого 1977 р. о год. 8-ій ранку з того ж похоронного заведення до катедрального храму Непорочного Зачаття ПДМарії, а звідтам на цвинтар на Факс Чейс.

У глибокому смутку:
РОЗАЛІЯ — дружина
Д-р ІРЕНА — дочка
МАРІЯ ІВАСЬКІВ — дочка з чоловіком ЛЕВОМ
МИКОЛА й АНАСТАЗІЯ — родичі в Україні
ЙОСИФ — брат в Україні
ЯРОСЛАВ і ОЛЬГА ІВАСЬКІВ — свати

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на фонд ім. Степана Бандери.

Свято Державности і Соборности у Виллимантику

Піднесення українського і американських прапорів у 59 річницю проголошення Незалежности Української Держави. Володимир Стеско промовляє до зібраних американських представників і українських громадян. Стоять з ліва: Стейт.сен. Андрей Бек, посадник міста п.Арнольд Бокаш, голова Відділу УККА Іван Здирко, стейт. конгресменка Аллен Мозоля, Михайло Тимків — голова УНДому, представник конгресмена Крістофера Дада — Роберт Рожанскі.

Як щорічно так і цього року українська громада у Виллимантику, під проводом Відділу УККА започаткувала свої святкування 22-го січня — вивішенням українського національного прапора при головній вулиці перед будинком місцевої пошти. Слід згадати, що цього року якраз минає 19 років, як в 1967р. тодішньому голові Відділу УККА Михайлові Тимкові вдалося поломити всякі перешкоди в міській Управі й від того часу щороку в день 22-го січня повіває український національний прапор побіч американського. При піднесенні американського і українського прапорів, дівочий ансамбль ЮСУМА співав американський і український гимни.

На церемонію вивішення прапору прибула численна делегація від українських організацій, як також участь в ній взяли офіційні представники американського світу, а саме: стейтова сенаторка Ондрей Бек, що прочитала Проклямацію губернатора. Посадник міста Арнольд Бокаш прочитав свою Проклямацію, а представник федерального конгресмена Крістофера Дадла — Роберт Рожанскі склав привіт. Присутніми були також стейтовий конгресмен Аллен Мозоля і перший селектмен Євген Лавієн, а також кореспонденти обох радіостанцій та місцевої газети „Виллимантик Кронікел''. Так місцевий щоденник, як також радіостанції кількакратно звітували як українці відзначують Річницю Незалежности.

Кульмінаційною точкою, хоча серед великої стужі, того святкового дня, була промова Володимира Стеско емеритованого підполковника стейтової поліції, який сильно підкреслив змагання українського народу за право його Незалежної Держави.

Дня 25-го січня ц.р. губернатор Алла Грассо відвідала місто Виллимантик і принимала різні делегації у міськім уряді. З тієї нагоди скористав М.Тимків, і як член Управи Відділу УККА склав їй подяку за Проклямацію — проголошення Дня Української Незалежности. Губернатор, прийнявши подяку і з видимим вдоволенням відповіла: „Пане Тимків, ви — українці, як окрема етнічна група, є в моїх очах великими патріотами''.

Продовженням свята Січневої Річниці була відслужена в неділю 30-го січня ц.р., о год. 8-ій ранку Св. Літургія в українській католицькій церкві в намірені Українського Народу.

В год. 3-ій по полудні в залі Українського Народного Дому відбулася святочна Академія. Свято започатковано відспіванням американського гимну. Відтак Іван Здирко, голова Відділу УККА відкрив свято 58-ої і 59-ої Річниць Незалежности і Соборности України, вітаючи громадян і гостей, зокрема привітав двох учасників Визвольних Змагань, бувш. УСС-а Михайла Яновича і Петра Лехмана.

Наступною точкою програми була святочна доповідь, що її виголосив мгр Орест Щудлюк з Бостону. Прелеґент у своїй доповіді проаналізував усі аспекти Української Незалежної Держави підкресленням, що тільки в Незалежній Українській Державі може свобідно розвивати народ свої суто національні прагнення на відтинках: політичного, економічного, культурно-освітнього та військового життя.

У мистецькій частині приявні мали нагоду прослухати бойові стрілецькі, повстанські й світські пісні, що їх виконав дівочий ансамбль „Жайворонки'' під орудою Лесі Здирко. Поява ансамблю на сцені молодих дівчат у народних строях, вишиваних блюзках і візитових спідницях, нагадували своїм виглядом пестрі живі квіти, що прикрашували також вишивкою обрамовані портрети українських славних Державних Мужів-Героїв.

Проклямацію губернатора Стейту прочитала Бернадета Яворська, студентка середньої школи.

Діти „Рідної Школи'' під проводом Слави Сенчіковської вміло деклямували свої патріотичні, поодинокі та збірні вірші.

На марґінесі молодого покоління мусимо признати, що так молодечий хор, як теж діти й малята, що розказували нам у своїх віршах про Україну, скріплювали святочний настрій.

Українська радіова авдиція під проводом Михайла Тимкова також повідомляла про святочні Роковини 22-го січня та в короткому відчиті з'ясовала значення проголошення Незалежної Української Держави.

Михайло Янович

ПРЕДСТАВНИКИ ЕТНІЧНИХ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Конференція ця не мала наперід запланованого формату, а так у вільній виміні думок висловили представники признання і подяку Палаті Громад, а зокрема бувшому міністрові закордонних справ Мітчелові Шарпові за його пропозицію, яку Палата Громад одобрила одноголосно, щоб осудити Совєтський Союз за недодержування Гельсінкських домовлень та про переслідування і арешт цього місяця тих, які поставили собі за завдання сприяти виконуванням Гельсінкських угод в СССР Прохали присутні міністра заступитися за недавно арештованих Миколу Руденка, Олексу Тихого, Олександра Ґінзберга, Юрія Орлова та інших, особливо за переслідуваними поза Москвою, в республіках, які віддалені від дипломатичного центру та прес-кореспондентів і про яких саме через цю віддаленість від Москви Захід мало знає.

Порушено питання сполуки родин, справу іміграції з підсовєтського боку, справу майнового спадку і виплату пенсії совєтським громадянам, осілим в Канаді, оборону та інтервенції в обороні родин заарештованих, впливання на публічну опінію Заходу через виступи і оприлюднення канадським урядом ломання постанов Гельсінської Угоди, підготову до Белградської Конференції в червні цього року, маніфест „Хартію 77'' підписану визначними діячами культури Чехо-Словаччини, культ-обмін та надто невтральні аполітичні й незадовільні передачі закордонною службою СіБіСі — особливо передачі до підсовєтських країн.

Представники громадянства перестерігали уряд Канади бути чуйним та стерегти, щоб совєтські та кубинські агенти не мали можностей в провінції Квебеку намовляти та бунтувати людей проти федерального уряду, бо саме тепер вони будуть використовувати ситуацію, щоб тим розділити Канаду та підірвати авторитет федерального уряду. Це вже на власній шкірі пережили згадані представники, бо серед їхніх народів цю підривчу роботу роблять комуністичні агенти вже на протязі 60 років.

Виміна думок буларечева, відкрита та двостороння. Міністер висловив погляди та з'ясував становище уряду щодо заторкнених справ, обіцяв інтервенювати та користати з висловлених порад.

Після поверх дво-годинної конференції розходилися представники канадської громадськости із вдоволенням, що канадський уряд готов вислухати їх, що міністер закордонних справ Канади готов виступити в обороні преслідуваних братів і сестер їхніх та що він готов знову з ними зустрінутись, щоб поінформованим про події в країнах їх походження.

Свято Державности в Картереті

З нагоди проголошення Дня Української Незалежности в Картереті.

Українська громада Картерету відзначила роковини Січневих Актів 1918-1919 років. Свято Державности, що його влаштував місцевий Відділ УККА, де взяли участь складові частини нашої громади. 21-го січня ц.р. обрано Святочний Комітет, який очолив культурноосвітній референт Відділу УККА О. Якубович, а членами його були К.Жила-Гайдук, І.Кушнір, І. Рачинський.

Д-р І.Феник, посадник міста, розпочав програму святкування підписанням проклямації, Дня Української Незалежности, в присутності українських делегацій.

У суботу 22-го січня вивішено поруч американського український прапор, як символ української державности і сучасних змагань українського народу до волі і незалежности. Цього самого дня численна українська делегація, що її очолив голова УККА інж. В.Янів взяла чисельну участь в бенкеті і підписанні проклямації, що його влаштувала стейтова координаційна Рада Відділів УККА в ресторані Фраєр Гак Інн в Сідар Гров, Н.Дж.

У неділю, 23-го січня в українських церквах відслужено торжественні Богослуження в наміренні українського народу, що їх в українській католицький церкві відслужив о. д-р Архимадрит В.Поспішил, а в українській православній церкві — Архиєпископ Марко і о.протоієрей П. Мелех.

Опісля о год. 3-ій по полудні в українській залі св. Дмитрія відбулась святочна Академія, яку звеличало велике число українського громадянства, включно з міськими радними. Програму Академії відкрили українською мовою К. Жила-Гайдук, а англійською — голова Святочного Комітету О. Якубович. Американський гимн відспівала п-ні М. Якубович в супроводі В. Дзюби. Мотто по-українськи виконав І.Кушнір. Четвертий Універсал відчитав І. Рачинський, а Проклямацію В. Трух. Святочну доповідь по-українськи виголосив голова Відділу інж. В.Янів, а англійською о. протоієрей. П.Мелех. Українська молодь міста Картерету відспівала пісню. В'язанку українських народних пісень проспівала п-ні М. Якубович в супроводі В. Дзюби. Відділ СУМА і молодь парохії св.Димитрія під керівництвом В. Юрченюка виконала ряд українських народних танків. По-українськи деклямувала п-ні К.Жила-Гайдук.

Під кінець програми Школа Українознавства в Картереті відспівала ряд пісень, які були пов'язані з актом Січневих Роковин. Заключне слово виголосили: голова святочного комітету — О.Якубович і К.Жила-Гайдук. Академію закінчено відспіванням українського національного гимну.

І.Рачинський

Загальні Збори 64-го Відділу СУА

Дня 16-го січня 1977 року відбулися Загальні Збори 64-го Від. СУА, які відкрила молитвою голова О. Щурова. Вшановано пам'ять почесної голови Окружної Управи Ню Йорку св. п. Іванни Бенцаль, членки Управи 64-го Від. Миросі Вовкодав і членки Стефанії Криницької.

Зборами провадила почесна голова 64-го Від. Іванна Рожанковська, а секретарювала Броня Ковалів.

Зі звітів голови О. Щурової та референток, учасниці зборів могли відсвіжити у пам'яті працю Відділу проблену у 1976 р. Цікавими культурно-освітніми програмами були збагачені ширші сходини, у Літературно-Мистецькому Клюбі заходом 64-го Від. відбулися два вечори, один присвячений Слузі Божому Андреєві, другий споминам з прогулянки до Европи, що були ілюстровані прозірками. Відбулося 14 показів ноші у різних місцевостях, де були українські програми у зв'язку зі святкуванням 200-річчя Америки та 100-річчя українського поселення, як теж показ Різдвяного Вертепу на Союзівці та у Бінгамтоні.

Імпрезові референтки влаштовували різдвяні і великодні базарі. Референтура Суспільної Опіки переводила збірки, з яких покривалося допомоги „Бабусям'' та школам у Европі. Відділ придбав 5 спонзорів для Бразилійської акції.

Для піддержки Українського Музею, членки Відділу вплатили на цеглини 1975 — дол. (в 1975 р. на суму 1975 дол.), що разом виносить 3,950 дол. Відділ із своєї каси з нагоди відкриття Музею подарував 500.00 дол. На Запасний Фонд „Нашого Життя'' Відділ жертвував 500 дол. Відділ бере активну участь у громадському житті Ню Йорку та його представниця є в Об'єднаному Комітеті та Конґресі УККА. Х. Навроцька в імені Контрольної комісії висловила признання уступаючій Управі за велику та багатогранну працю.

На пропозицію Номінаційної комісії, яку очолювала Л. Раковська обрано нову Управу в складі: голова — М. Даниш, заст. голови — М. Савчак, секретарка — М. Ржепецька, касирка — П. Книш, фінансова секретарка — М. Карпевич. Референтки: культ.-освітня О. Щурова, організаційні — В. Іvануса і Л. Раковська, суспільної опіки — В. Сушків і Я. Салик, пресова — Х. Навроцька, виховна — Д. Костів, імпрезова — Є. Тріска, мистецька — Л. Артимишин, господині — М. Береза і С. Диба, делегатка до Об'єднаного Комітету — С. Салдан.

Контрольна комісія: Е. Шуган, О. Рак, І. Падох, О. Лень, К. Скоробогата.

Новообрана голова, дякуючи за довір'я, висловила бажання більшої активізації членства та послідовної праці для спільної ідеї.

На закінчення зборів голова СУА І. Рожанковська заохочувала до приєднування нового членства, головно молодшого, яке з новими силами повинно стануть до праці.

Христя Навроцька

ТУД в Ню Йорку...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

їхні близькі родичі є українцями, але, коли наплив охочих виглядав на масовий — Управа узалежнила дальше приймання від ухвали найближчих річних зборів.

На зборах схвалено приймати таких членів, як надзвичайних (без права голосу), але тільки з району українського „давнтавну''. На членських заявах рубрику „етнічна приналежність'' виповняти, як „приятель українців''.

Зборам звітували: голова Іван Когут, секретар — Іван Лозовий, і скарбник — Михайло Пирський. Зі звіту голови члени між іншим довідалися, що в районі давнтавну є а) 11 добрих домів до продажу по умірkованій ціні; б) що місто продає опущені і частинно пошкоджені доми в нашому районі на евеню „С'' і „Д'' на доволі корисних умовах, що в) трапляється нагода купити підприємство достави оливи разом з вантажними автами („троками''), що г) черговим пекучим завданням Управи є договоритися з якоюсь надійною фірмою про спільне обезпечення від огню та в цей спосіб добитися ліпших умов й знижки оплат для членів.

Поза тим Управа брала активну участь в успішній протестній акції проти влаштування містом поправчого дому для кримінальників на 12-ій вулиці, недалеко Першої евеню. Заходи для заснування філії Т-ва на Квінсі й Брукліні продовжуються. На Квінсі вибрано організаційну комісію, яка продовжує заходи, Управа також дістала листа з Торонто й Лос Анджелесу зі запитами, як основувати товариство домовласників. Просили про поради й статут.

Розглядаючи повищі справи, Збори доручили оформити при Управі окрему „Комісію для порад і допомоги членам'', яка дбала би, щоби українці купували доми в Давнтавні, заохочувала би українців поселюватися в Давнтавні та підшукувала би для них помешкання. Дальшим завданням комісії було би помагати членам Т-ва порадами й інтервенціями в урядах.

Відносно точки б) рекомендовано Управі дослідити справу опущених домів, добути поради архітекта та скликати окрему ширшу нараду, по змозі в порозумінні з Комітетом Об'єднаних Організацій Ню Йорку. Відносно купна підприємства для достави оливи рішено вичекати, бо така дія покищо для Товариства не під силу. Натомість справу г) групового обезпечення членів від огню наголошено, як дуже важливу. Так само схвалено з признанням справу організації філії в других дільницях Ню Йорку.

Уступаючій Управі уділено абсолюторію через аклямацію. До нової Управи ввійшли: Іван Когут — голова, Лев Мацак — заст. голови, Іван Лозовий — секретар, Андрій Кулик — скарбник, Зенон Крамарчук й Іван Назаркевич — вільні члени. Обрано теж Контрольну Комісію в складі: Володимир Саляк — голова, Тиміш Шевчук і Григорій Лещук, члени.

Членську вкладку на 1977 рік схвалено в висоті 10 дол. Вписове для нових членів, дійсних і спомагаючих, залишено по-давньому — 10 дол.

Предсідником Зборів обрано інж. А. М. Мілянича, дорадника Т-ва з рамені Українського Соціологічного Інституту, а секретарював Михайло Головей, відпоручник Кредитівки „Самопоміч'', яка є чільним членом Т-ва.

Новообраний голова Іван Когут подякував в імені нової Управи за довір'я, заявив, що Управа на першому своєму засіданні оформить, як дуже важливу й потрібну „Комісію порад і допомоги членам'' та до участи в ній проситиме найкращих з-поміж членів, які вже в минулому своєю жертвенною працею в Т-ві дали доказ розуміння завдань Комісії. Управа обіцяє оформити домівку з телефоном в найкоротшому часі. Покищо просить писати дальше на адресу Народного Дому. 140, 2-га евеню, Ню Йорк, Н. Й. 10003, або дзвонити на його особистий телефон (212) 673-0489.

ТАРЗАН, Ч. 7707 — Атака продовжується

Буде найнебезпечніше, якщо ти, Курте, негайно вирушиш з нею в північному напрямі... ще заки бандити тікатимуть від мурів фортеці!

Добре, Тарзане!

Нехай Аллах завжди пікнується тобою, Тарзане!

Коли Тарзан знову звертає свій погляд на поле бою, то завважує що бандити чомусь не тікають...

Краще підійду трохи ближче!